

15. ÂLÎ VAHDET HAKKINDA

Hakk Teâlâ bana dedi ki: "Sen kim olduğunu biliyor musun?". Buna cevâbım şu oldu: "Evet; ben Senin Tecellînin izhâr ettiği hiçim. Senin Nûr'unun aydınlattığı karanlığım".

O zaman bana dedi ki: "Mâdem ki biliyorsun, o hâlde [*bu bilginde*] metânetle sebât et! Ve [*sakin*] sana ait olmayanın üzerinde hak iddia etme; zirâ emânet sâhibine iade edilmeli ve borç olarak alınmış olan da ödenmelidir. "Mümkün varlık" sıfatı ezelden ebede kadar sana aittir.

Bana gene dedi ki: "Sen kim olduğunu biliyor musun?". Buna da cevâbım şu oldu: "Evet; işin gerçeğinde ben Hakk'ım. Ama mecâzî olarak ve Tarîkat açısından ben halkım. Sûretime bakılacak olursa ben mümkün varlığım, ama ben Vücûd-i Mutlak olmamazlık edemem. [*Esmâ'ü-l Hüsnâ'dan*] Hakk ism-i şerîfi işin aslında bana aittir; halk ismi ise iğreti bir isim ve asla değil fasla ait bir formüldür.

Bana dedi ki: "Bu remzin üstünü ört! Ve bırak, duvar da hazînenin üzerine yıkılsın, öyle ki bu hazîneyi ancak nefsinin çetin bir sınava tâbî tutmuş ve ölüme de korkusuzca bakmış olan kimse ortaya çıkarabilsin!

Sonra Cenâb-ı Hakk bana: "Sen nesin?" diye sordu. Buna da şöyle cevap verdim: "Ben farklı iki bakış açısından [*zâhirî ve bâtınî açılardan*] iki şeyim. Sen olarak ben, Evvel ve Âhir'im, kendisini tecellîleriyle izhâr eden Vücûd-i Mutlak'ım. Benim mutlaklığım Senin Zât'ının zarûretinden ve ezeli oluşum da Senin İlm'inden ve Senin Sıfat'larından neşet etmektedir. Ben olarak ben ise aslâ varlığın kokusunu duymamış olan saf hiçim, ârızî olmamda dahi mevcûd olmayan ârızî bir varlığım. Ben ancak, Seninle ve Senin için hazır bulunduğum [*un idrâkini zinde tuttuğum*] sürece varlık sâhibiyim. Kendi hâlime terk edildiğim ve Senin huzûrunda bulunmadığım zaman ben, var olmakla beraber gene de var olmayanım.

Akabinde bana gene sordu: "Pekiyi, ya Ben kimim?". Buna cevap olarak dedim ki: "Sen Zât'ıyla mutlak olan, Zât'ında da Sıfat'larında da kâmil olan Varlık'sın. Sen her mertebede Kâmil Olan'sın, akla gelebilecek her şeyden de Münezzeh Olan'sın".

Bana: "Sen Ben'i tanımıyorsun" dedi.

Hörmette kusur etmekden korkmaksızın O'na dedim ki: "Sen mümkînat âlemindeki bütün mahlûkâtın Kendisi'ne benzediğisin. Sen hem Rabb'sın hem merbûbsun, hem yakınlıksın hem uzaklıksın, hem Ahad'sın hem kesretsin, hem Yüce'sin hem değilsin, hem Ganiyy'sin hem muhtaçsın, hem kulsun hem İlâh'sın, hem şâhid ve hem de Meşhûd'sun. Ne kadar zıtlık varsa hepsi de Sen'de buluşur. Çünkü Zâhir de Sen'sin Bâtın da, gezen de Sensin oturan da, eken de Sen'sin mahsûlü harmanlayan da. Sen ince ince alay edensin, hiyleler kuransın ve aldatansın. Sen de Hakk-ı Âlâ'sın ben de Hakk-ı Âlâ'yım. Sen de halksın, ben de halkım. Sen ne şusun ve ne de busun, ben de ne şuyum ve ne de buyum".

Bana dedi ki: "Yeter! Beni tanıyorsun. Beni, Beni tanımayanlara karşı gizle! Zirâ Rubûbiyyet'in bir sırrı vardır ki eğer açıklansaydı Rubûbiyyet kaybolmuş olurdu¹. Ubûdiyyet'in de [*yâni kulluğun da*] bir sırrı vardır ki eğer açıklansaydı ubûdiyyet de kaybolmuş olurdu. Sana Bizim hakkımızda öğretmiş olduklarımızdan ötürü Bize hamdet! Zirâ Bizi Bizden başka birisi aracılığıyla tanıyamazsın. Bizi Bize ancak Biz sevkederiz!"

30. Mevkıf

---

¹ Sehl-i Tüsterî'ye (818-896) atfedilen bir ibâre.